

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Alanında Nitel ve Karma Araştırma Yöntemleriyle Hazırlanan Çalışmaların İncelenmesi (2006-2019)

Zafer Güney¹

Özet: Bu araştırmanın amacı, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanında son on dört yıl içerisinde hazırlanmış nitel ve karma yöntemli çalışmaların analizini ortaya koymaktır. Araştırma kapsamını Türkiye'nin önde gelen birçok üniversitesi tarafından (2006-2019) yılları arasında yayınlanmış nitel ve karma araştırma yöntemli makale ve tezler oluşturmaktadır. Doksanlı yılların sonlarından itibaren hızla artan karma araştırma yöntemli çalışmalar ile nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı makale ve tezlere ulusal veri tabanlarından yapılan tarama sonucunda ulaşılarak tematik açıdan incelenmiştir. Makale ve tezlerden elde edilen bulgulara göre, ulaşılabilen nitel ve karma çalışmaların otuz sekiz farklı üniversite bünyesinde gerçekleştirildiği bilgisine ulaşılmış olup bu amaç doğrultusunda ulusal veri tabanları aracılığıyla seksen yedi makale ve tez değerlendirmeye dahil edilerek incelenmiştir. Araştırma kapsamında seksen yedi makale ve tezdən nitel araştırma yöntemlerinin karma araştırmalara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Tez ve makaleler temel aldıkları nitel ve karma araştırmalar üzerinden, ele alınan paradigmlar, konu dağılımları, yıllara göre dağılım, kullanılan araştırma modelleri, istatistiksel teknikler, evren ve örneklem grupları, veri toplama araçları ve araştırma probleminin ifade edilmiş biçimleri doğrultusunda bulgular kısmında alt başlıklara ayrılıp kategorize ve analiz edilmiş, elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojisi, Nitel Araştırma, Doküman Analizi, Karma Yöntem

Geliş Tarihi: 18.05.2020 – **Kabul Tarihi:** 01.06.2020 – **Yayın Tarihi:** 29.06.2020

DOI: 10.29329/mjer.2020.258.2

Investigation of Studies Prepared By Qualitative and Mixed Research Methods in Computer and Educational Technologies Education (2006-2019)

Abstract: The purpose of this research is to reveal the analysis of qualitative and mixed method studies prepared in the last fourteen years in the field of Computer and Instructional Technologies Education. Research by the scope of many of Turkey's leading universities (2006-2019) published between years are methodically create qualitative and mixed research articles and theses. The articles and theses using qualitative research methods and

¹ **Zafer Güney**, Assist. Prof. Dr., Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, İstanbul Aydın Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-1974-4264

Correspondence: zaferguney@aydin.edu.tr

mixed research method studies that have increased rapidly since the late nineties were accessed as a result of scanning from national databases and examined thematically.

According to the findings obtained from the articles and theses, it was found that the qualitative and mixed studies that were available were carried out within thirty-eight different universities, and for this purpose, eighty seven articles and theses were examined through national databases. Within the scope of the research, it was determined that qualitative research methods were more than eighty-seven articles and theses compared to mixed researches.

Theses and articles are divided into sub-titles in terms of qualitative and mixed patterns based on paradigms, subject distributions, distribution by years, research models used, statistical techniques, universe and sample groups, data collection tools and expression of the research problem. and analyzed, the results obtained are discussed.

Keywords: Qualitative Research, Document Analysis, Mixed Method, Educational Technology

1.GİRİŞ

Araştırma, problemin sistemik, sistematik ve bilimin ışığında çözümlenmesi sürecidir. Bir bakıma metafizik ve teolojinin reddedilerek, olgulara dayalı güvenilir bilgiye deneyler yoluyla sahip olunabileceğini öne süren ve aydınlanma çağına dayanan pozitivist Auguste Comte ile şekillenmesi süreci, doğa bilimlerinin çalışmalarına yeni bir metotla yaklaşımı getirmiştir. 20. Yüzyıl sonlarına gelindiğinde fen bilimlerinde olduğu gibi eğitim bilimlerinde de nicel araştırmalar çoğunlukla tercih edilirken, nitel araştırmalara akademik dünyanın olumlu bakış açısı henüz tam olarak yansımamıştı. 1960'lı yıllara kadar uzanan nitel yöntemlerin kullanılmaya başlanması, ilerleyen süreç içerisinde akademik çevrelerin istatistiksel ve sayısal verilerle araştırmalarını kanıtlama istek ve arzuları nitel yöntemler aleyhine bir direnç oluşturmuştur.

Eğitim ve öğretim alanında ve hatta sosyal bilimlerin birçok dalında bir hipotez oluşturup bağımlı, bağımsız değişkenler tanımlama ve bu doğrultuda kanıtlanmış genellenebilir bir sonuca varıp bu sonucun genele ve eğitim sürecinde yer alan farklı bilişsel stile sahip bireyler üzerinde elde edilen sonuçları vermesini beklemek her zaman mümkün olmayacaktır. Aksine günümüzde birçok araştırma, öğretimin bireysel farklılıklar göz önüne alınarak tasarlanmasını, öğretim materyallerinin öğrenenlerin zihinlerinde yer alan bilişsel şemalarını oluşturmalarında var olan bilgileri ile ilişkili etkili ve verimli olarak tasarlanmasının önemini ortaya koymaktadır. Ortam, medya, biliş, motivasyon, öğretim tasarımı ve psikoloji araştırmaları bulguları etkileyen ve hatta belirleyen öğeler olarak belirmiştir.

1.1. Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temelleri

20. yy'in ortalarından itibaren kullanımı artan nitel araştırma yöntemleri, "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma"

yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Altunışık vd. (2010)'ne göre ise nitel araştırma, disiplinler arası bütüncül bir bakış açısını esas alarak, araştırma problemini yorumlayıcı bir yaklaşımla incelemeyi benimseyen bir yöntemdir. Üzerinde araştırma yapılan olgu ve olaylar kendi bağlamında ele alınarak, insanların onlara yükledikleri anlamlar açısından yorumlanır.

Nitel araştırmaların sonucunda elde edilen kuram ve olguların gündelik hayata uygulanabilirliği nitel araştırmaların en büyük avantajlarından biridir. Altunışık vd. (2002)'de nitel araştırmalarda model geliştirme ve kuram oluşturma olanağının olmasının önemli bir avantaj oluşturduğunu belirtmişlerdir.

1.2.Nitel Araştırma Desenleri

İnsanı ve insanların etkileşimini konu edinen, yaşanan zamanı ve çevreyi algılamaya yönelik, var olan çeşitli olguları veya problemleri niteliksel anlamda analiz edip insanların bilgi hizmetine sunarak, geniş bir yelpazede yer alan nitel araştırmaların, problem durumuna veya araştırma olgusuna rehberlik edecek ve araştırmanın kendi içinde tutarlılığını sağlayacak çeşitli yaklaşımları mevcuttur. Bu yaklaşımlar literatürde genellikle “araştırma deseni” olarak yer almaktadır. Bunun yanı sıra araştırma stratejileri, araştırma yaklaşımları kavramları da literatürde karşılaşılan diğer kullanımlar arasında yer almaktadır.

Kültür analizi (etnografya), kuram oluşturma, olgu bilim (fenomenoloji), durum çalışması ve eylem araştırması; nitel araştırma yöntemleri kapsamında belirlenen ve ele alınan olgunun veya problem durumunun belirttiği özelliklere göre çeşitlenen desenlerdir ve bu desenleri birbirinden tamamen ayırtmak doğru olmayacaktır.

Kültür Analizi (Etnografik) Çalışmaları: Bir grubun veya belirli bir kesimin kültürel ilişkilerini ve bu ilişkiyi etkileyen değişkenleriyle birlikte analizini gerçekleştiren, antropolojik yaklaşımlı nitel araştırma desendir. Toplumsal algıyı ve toplumun yapısını, davranışlarını anlama ve açıklamaya yönelik tutum ve davranışlar bütünüdür. Kültür analizinde örneklem grupları; herhangi bir kültüre ait topluluk, bir grup, herhangi bir maksatla bir arada bulunan ikiden fazla bireyle oluşmuş bir grup veya bir kurum şeklinde düşünülebilir

Kuram Oluşturma: Literatürde gömülü kuram, temellendirilmiş kuram şeklinde isimlendirilmeleri de mevcut olan nitel araştırma desendir. Belirli bir teknikle toplanıp analizi yapılan verilerin, araştırma süresince birbirleri ile karşılaştırmalı olarak analiz edilmesi sonucunda kuram oluşturmaya yönelik çalışmalar olarak tanımlanabilir. Yeni kavramlar oluşturmak esastır. Elde edilen yeni kavramlar bir sonraki veri toplama aşamasına dahil edilir

Olgu Bilim (Fenomenoloji) Çalışmaları: Olgu bilim; genellikle bireyin iç dünyasını, tutum ve davranışlarını algılamaya ve anlamaya yönelik çalışma desendir. Olgu bilime göre, bireyin bir durum karşısındaki tutumunu, o an ki algı durumu ve olayı anlamlandırış biçimi şekillendirir. Olgu bilim çalışmalarında verilerin elde edilmesi, araştırılan olguyu tecrübe eden kişi veya kişilerin deneyimlerini

aktarmalarıyla gerçekleşir. Olgu bilim deseninde kuram oluşturma veya bir genellemede bulunma gibi bir davranış bulunmamaktadır.

Durum (Örnek Olay) Çalışması: Literatürde örnek olay ismiyle de geçen durum çalışması; bir durumu aydınlatmaya yönelik, sonuçlarda tutarlılığı yakalamak maksadı ile çeşitli veri toplama aracının bir arada kullanımı ile elde edilen verilerin karşılaştırılması sonucu, ulaşılan çalışmalar bütünüdür. Durum çalışması desenine literatürde genellikle dört ayrı başlık altında yer verilmektedir. Bunlar: bütüncül tek durum deseni, içiçe geçmiş tek durum deseni, bütüncül çoklu durum deseni ve içiçe geçmiş çoklu durum deseni şeklindedir.

Eylem Araştırması: Eylem araştırması; öğretimsel nitelikte belirlenen bir problemin çözümüne yönelik teori ve pratiğin bir arada bulunduğu sistematik eylemler bütünüdür (Greenwood ve Lewin, 2007). Araştırmacı aynı zamanda eyleme geçen uygulayıcıdır. Uygulamaya geçecek birey yalnız veya başka bir araştırmacı ile birlikte çözüm odaklı düşünülen eylemleri uygular ve süreci takip eder.

Eylem araştırması, okulun ve o okul içerisinde sağlanan eğitimin kalitesinin yükseltilmesinde sağladığı yararın yanı sıra bu çalışmalara katılan öğretmenlerin öğretmenliğe dair mesleki bilgi ve deneyimlerinin çeşitlenmesi ve zenginleşmesine de katkı sağlar (Altrichter, Posch ve Somekh, 2000).

1.3. Nitel Araştırmalarda Veri Toplama Süreci

Nitel araştırmaların veri toplama sürecinde, veri toplama aracı, nicel araştırma yöntemlerinden farklı olarak doğrudan araştırmacının kendisidir. Nitel araştırma yöntemlerinde araştırmacının bu süreç içerisinde araştırma sorusuna uygun olarak veri toplayabilmesi için çeşitli veri toplama teknikleri geliştirilmiştir.

Görüşme: Araştırılan olguya ilişkin hazırlanan sorular yardımı ile, soru cevap şeklinde bireyden çok boyutlu bilgi edinilmesi işlemidir. İki den fazla katılımcının olduğu görüşmeler literatürde genellikle *odak grup görüşmesi* şeklinde isimlendirilmektedir. Bireysel görüşmelerden farklı olarak katılımcıların birbirlerinin fikirleri üzerine eklemeler yapması ve daha üretici sonuçlar elde edilmesi esastır.

Gözlem: Nitel araştırmalarda sık kullanılan bir diğer yöntem gözlemdir. Gözlem araştırılan olgunun doğal ortamında incelenmesini esas alır. Araştırmacı olguyu kendi ortamında detaylı bir şekilde gözlemleyerek, olgu hakkında nitelikli verilere ulaşma imkânını yakalar. Nitel araştırmalarda bir olgunun kendi ortamında çözümlenmesi, araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik değerlerine olumlu yönde etki eder.

Doküman analizi: Araştırılmak istenilen olguyu destekler nitelikte, önceden hazırlanmış yazılı kaynakların analiz edilmesidir. İncelenecek kaynakların, araştırma problemine cevap verecek nitelikte seçilmesine dikkat edilmelidir. Doküman analizi gözlem ve görüşme tekniklerinin kullanıldığı

araştırmalarda veri çeşitliliğinin sağlanması ve veri kalitesinin artırılması adına yardımcı bir teknik olarak kullanılabilir.

1.4.Nitel Araştırmalarda Veri Analizi Süreci

Nitel desenlerle yürütülen araştırmalarda veri toplama sürecinin hemen ardından, belirlenen ölçütler doğrultusunda elde edilen verilerin analizi süreci başlar. Analiz süreci, araştırma sürecinde elde edilen verileri anlamlandırma ve verilere açıklık getirme açısından önemli bir aşamadır. Araştırma probleminin veya araştırılan olgunun temellerine uygun yapılandırılmış bir analiz süreci ile araştırılan olguyu doğru anlamaya ve çözümlenmeye dair bilimsel değerlerde bir yol izlenmiş olacaktır. Araştırmada olayların ne şekilde ne sebeple gerçekleştiğini anlamak ve bilimsel bir sonuca varabilmek için verilerin analizi gerekmektedir.

Betimsel analiz: Nitel araştırma yöntemlerinde ve verilerin analizi sürecinde, araştırmanın amacı ve yansıttığı özellikler doğrultusunda kullanılan bir veri analizi yöntemidir. Betimsel analizde görüşmelerden elde edilen veriler, değiştirilmeden, araştırmacının yorum ve cümleleri dahil edilmeden saf hali ile doğrudan alıntı yapılarak aktarılır. Bu yaklaşım, verileri okuyucu için daha anlaşılır ve anlamlı kılacak sistematik bir analiz yöntemidir.

İçerik analizi: Nitel araştırmalardan elde edilen verilerin detaylı bir şekilde açıklanmaya çalışıldığı analiz yöntemidir. Betimsel analizin doğasına uygun olan önceden belirlenen temalar altında verilerin çözümlenmesi işleminden farklı olarak, içerik analizinde; derinlemesine gerçekleştirilen çözümlenme işlemi sonrasında yeni kavramlar ve temaların keşfedilmesi esastır. İçerik analizi ise, veri toplama teknikleri ile elde edilen verilerin anlam kazandırılması ve yorumlanması sonucu kavramların ve temaların elde edilmesi işlemi ve süreci biçiminde tanımlanabilir.

1.5.Nitel Araştırmalarda Geçerlik ve Güvenirlik Kavramları

Nitel araştırmanın kullanıldığı alanlar 1980’li yıllara kadar daha çok sosyoloji ve antropoloji ile sınırlı iken, bugün birçok sosyal bilim alanında olduğu gibi bazı fen bilim alanlarında da yaygın olarak kullanılan bir araştırma yöntemi haline gelmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Nitel araştırmalarda güvenilirlik ölçüm aracının ölçmek istediği özelliği doğru ve tutarlı ölçmesi ile ilişkilendirilmiştir. Nitel paradigmatı araştırmalarda nicel araştırmalar gibi kullanılan tanım, test ve yöntem olmaması eleştiri konusudur. Bunun için ayrıntılı tanımlanan yöntem ve testler geliştirilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008; Karataş, 2017). Bu doğrultuda “geçerlik” ve “güvenirlik” faktörleri ile birlikte öznel veri kaynağına sahip bu araştırmaların, okuyucuda uyandıracığı olumsuz etkinin en aza indirilmesi hedeflenmiştir. Nitel araştırmalarda geçerlik ise, ölçme aracının elde ettiği verileri ne kadar doğru değerlendirdiği, yansıttığı ve kapsadığı ile alakalıdır. Değerlendirmenin gerçeği yansıtması araştırmanın geçerliğini arttıracaktır. Maxwell, (1992) geçerlik kavramını beş boyutta incelemekte olup aşağıda yer verilmiştir. Bunlar; Betimsel, kuramsal, yorumlayıcı, genellenebilir ve değerlendirmeci geçerliktir.

Betimsel geçerlik, olduğu gibi tanımlamanın yanında olay dahilinde nasıl hareket edildiğini de araştırma kapsamına alır. Kuramsal (iç) geçerlikte, kavramların ve ulaşılan sonuçların birbirleriyle olan ilişkileri ve içerikle bir bütünlük sağlayıp sağlamadıkları ön plana çıkar. Değerlendirmeci geçerlik, sürecin onaylanmasıdır. Bir araştırmacının önemi bilimsel alan yazına eklediği bilgi ve insan yaşamında karşılaşılan sorunlara getirdiği çözüm çerçevesinde değerlendirilir (Maxvell, 1992; Yıldırım, 2010)

Nitel araştırmalarda iç geçerlik araştırmacının belirlediği kategorilerin ve yorumların gerçekleşen doğrularla örtüşmesine ve gerçeği yansıtmasına bağlıdır. Dış geçerlik ise nitel araştırmadan elde edilen bulguların, benzer evren ve örneklem grubuna sahip farklı nitel araştırmaların bulguları ile kıyaslanması sonucu, elde edilen sonuçların birbiri ile örtüşmesi ile bir genelleme durumu söz konusu olduğunda ortaya çıkan değerdir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2015).

Araştırma süreci ile veri toplama araçlarına ait geçerlik güvenilirlik ve inandırıcılık için, araştırmacının iç geçerliliği Creswell ise, etkileşim, önyargıların azaltılması, katılımcılara sonuçların tekrar gösterilerek teyit ettirilmesi ile üçgenleme adı verdiğimiz en az iki veri toplama yönteminin sonuçlarının kıyaslanması olarak değerlendirir (Creswell, 2003).

Üçgenleme de birbirlerinin eksiklerini kapatabilmek için sonuçlar karşılaştırılır. (Mays ve Pope, 2000; Başkale, 2016). Üçgenleme çok fazla tercih edilmesine rağmen veri kaynağı açısından veriyi en az iki katına çıkaracağından veri karmaşasına yol açabilir. Çalışmayı uygulayan kişilerin artırılması ile önyargı ve bireysel farklılıkların etkisiyle uyumsuzluğa yol açabilir. Yöntemin artırılması maliyeti çok yükseltebilir. Teoride yapılacak değişim ise karışıklığa yol açabilir.

Araştırma sonuçlarının farklı kişi ve durumlara aktarılabilir olması ise dış geçerliliğini, sağlarken çalışmanın benzer koşullarda benzer gruplarla tekrar edilmesi sonucunda benzer çıktılarının elde edilme süreci ise güvenilirliğini sağlar. Elbette bütün bu yöntemler için önyargıların azaltılarak objektifliğin artırılması gerekir.

Nitel araştırmalarda örneklem büyüklüğü için farklı görüşler bulunmakla beraber olgu bilimsel (fenomenolojik) araştırmada Rubin ve Babbie (2016) 3 ila 10 kişi ile çalışılmasını önerirken, Charmaz (2011) bir olgu bilim araştırmasının en az 10 kişi ile yürütülmesini önermektedir.

Gömülü teori araştırmasıyla kuram oluşturma amacını güden bir araştırmacı, doğru ve detaylı bir kuram ortaya koyabilmek için çalışmada kullanacağı örneklem sayısını en az 20-30 kişiden oluşturmalıdır (Creswell, 2013).

Etnografi araştırmasında iyi tanımlanmış tek ortak kültüre sahip gruplarla çalışılması önerilirken, bu kültürel grubun çok sayıda ürün, mülakat ve gözlemlerle iyi bir şekilde betimlenmesine yetecek şekilde çalışmaların yapılması gerekmektedir. Durum çalışmasında bir araştırma içerisinde 4 veya 5 durumdan daha fazlasının olmaması önerilmektedir (Mertens, 2014).

Nitel çalışmalarda örneklem büyüklüğünün kullanılan yönteme göre seçilmesinin uygun olacağı belirtilerek anahtar bilgi görüşmesi için 5 kişi, derinlemesine görüşmeler de 30, odak grup görüşmelerinde ise her grupta 5-10 kişi ile çalışma yapılabileceğini belirten görüşlerde bulunmaktadır (Holloway ve Wheeler, 1996; Onwuegbuzie ve Leech, 2007).

1.6.Karma Yöntem Araştırmalarının Temelleri

Karma yöntem araştırmaları son 50 yılda bilimsel literatürde varlığını sürdürmekle birlikte, literatürde nitel ve nicel araştırma yöntemlerinden farklı bir araştırma yöntemi olarak kabul görmeye başlaması, 2000'li yıllardan itibaren olduğu görülmektedir. Nicel yöntem aracılığıyla toplanan veriler birçok katılımcıya ulaşmayı sağlarken, gözlem, görüşme vb. gibi nitel yöntemler kullanılarak elde edilen veriler, araştırma konusunun daha derinlemesine incelenmesine olanak sağlar (Greene vd. 2005; Beycioğlu, 2012)

1990'ların sonundan itibaren karma yöntem araştırmalarına ilişkin çalışma sayılarında yoğunluk gözlenmiştir. Karma yöntem araştırmaları özellikle Eğitim Bilimleri gibi disiplinler arası alanlarda mevcut araştırma problemi veya olgularda, nitel veya nicel yöntemlerin yetersiz kalacağı durumlarda araştırma deseni olarak tercih edilebilir. Birinin zayıf yönlerini diğeri kapatabilir. Araştırma sorularına daha çok cevap oluşturulabilir. Sayısal toplanan değerlere anlam kazandırabilir, iki yöntemin beraber kullanımı teori ve uygulamada kesin, net bilgi oluşumuna katkı sağlar (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004).

Nitel ve nicel yöntemlerin olguları ele alış farklılıkları, bazı olgularda nicel veya nitel desenlerin ve buna bağlı olarak analiz tekniklerinin yetersiz kalması ile bu iki yöntemin bir arada kullanıldığı üçüncü bir yöntem durumundan avantaj sağlanması, araştırma probleminin daha iyi anlaşılması (Creswell, 2006) fikrini meydana getirmiştir. Üçüncü bir araştırma paradigması olarak karma yöntemin, nitel ve nicel araştırma arasında bir köprü kurulmasına yardımcı olduğu da belirtilmektedir (Leech ve Onwuegbuzie, 2009). Karma yöntemle araştırma yapmak ise çeşitli yöntemler kullanarak olayları bir çerçeve içerisinde sunma, analiz etme ve bir araya getirmektir. Araştırmacılar farklı strateji, yöntem ve yaklaşımları kullanarak çoklu veriler toplamalıdır (Johnson ve Turner 2003; Baki ve Gökçek 2012).

Karma yöntem araştırmaları özellikle eğitim bilimleri gibi disiplinler arası alanlarda mevcut araştırma problemi veya olgularda, nitel veya nicel yöntemlerin yetersiz kalacağı durumlarda araştırma deseni olarak her ikisinin birleştirilmesi (Creswell, 2003; Tashakkori ve Teddlie, 1998) tercih edilebilir. Karma araştırmalar, araştırmacıya geniş kapsamlı ve seçilebilir bir yaklaşım fırsatı vererek araştırmada eksik kalabilecek problemlerin tamamlanmasında tamamlayıcı yollar sunar. Pek çok araştırma sorusu veya soruları karma yöntemin sunduğu çözüm yolları ile tamamen cevaplandırılabilir (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Bu çerçeveden bakıldığında, Creswell ve Clark (2007)'e göre karma araştırma yönteminin özellikleri:

- Metodolojik açıdan bakıldığında, araştırma sürecinde nitel ve nicel yöntemlerin beraber olarak kullanılması,
- Yöntemsel açıdan bir araştırma içerisinde hem nitel hem de nicel verilerin toplanması ve analizini içerir,
- Temelinde ise, nitel ve nicel yöntemlerin beraber kullanılmasıyla araştırma probleminin, her bir yöntemin tek başına yapacağından daha iyi anlaşılmasını sağlamasıdır.

1.7.Araştırmanın Amacı

Türkiye’de eğitim teknolojisi alanında 2006-2019 yılları arasında nitel ve karma araştırma yöntemiyle yayınlanıp ulaşılabilen çalışmaların incelendiği bu araştırmada, nitel ve karma yöntemlerle eğitim teknolojisi alanına ilişkin çalışmalarda aşağıda yer alan problemlere göre kullanım durumlarının ortaya koyulması amaçlanmıştır. Ayrıca eğitim teknolojisinde son on dört yılda akademik çalışmalarda geline nokta ve bu bağlamda güncel eğilimler ve araştırma konuları aşağıdaki alt problemler halinde verilmektedir. Bunlar;

1. Tercih edilen paradigmaya göre makale ve tezlerin dağılımı nasıldır?
2. Yıllara göre makale ve tezler nasıl bir dağılım göstermektedir?
3. Konularına göre makale ve tezler nasıl bir dağılım göstermektedir?
4. Evren ve örneklemin seçildiği hedef gruba göre çalışmalar nasıl bir dağılım göstermektedir?
5. Veri toplama tekniğine göre makale ve tezler nasıl bir dağılım göstermektedir?

2.YÖNTEM

Türkiye’de son on dört yıl (2006-2019) içerisinde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) alanında nitel ve karma araştırma yöntemleri ile hazırlanan ve yöntem ve deseni açıkça ifade edilmiş olan araştırma makaleleri ve erişime açık tezler araştırılarak kodlanmış, çalışmalarda ele alınan paradigmlar, konu dağılımları, yıllara göre dağılım, kullanılan araştırma modelleri, istatistiksel teknikler, evren ve örneklem grupları, veri toplama araçları gibi temalarda nesnel ve sistematik bir şekilde analiz edilmiş, bulgular kısmında alt başlıklara ayrılıp incelenmiş, elde edilen sonuçlar çalışmanın son kısmında tartışılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan çalışmalar Türkiye’de bulunan üniversite ve hakemli dergilerde yayınlanmış olan Türkçe yayınlardır. Araştırmalara, üniversitelerin açık erişimli sitelerinden ve Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi’nden ulaşılmıştır.

Yapılan alan yazın taraması ile daha önce BÖTE alanında yapılan nitel ve karma araştırma yöntemine dayanan çalışmaların esas alınarak incelendiği araştırmalara sık rastlanmaması, bu

bağlamda gelecekteki yeni bilimsel çalışmalara ve alandaki araştırmacılara katkı ve bilgi birikimi sağlanacağı varsayımının onemini ortaya çıkarmaktadır.

2.1. Evren ve rneklem

Araştırmanın rneklemini Türkiye’de 2006-2019 yılları arasında Bilgisayar ve ğretim Teknolojileri Eğitimi alanında yayınlanmış olup ulaşılabilen sadece nitel ve karma paradigmatlı 87 makale ve tez oluşturmaktadır. Araştırmada kapsamında ulaşılabilen çalışmalar; araştırma makaleleri ile erişime açık tezlerden yöntem ve deseni açıkça ifade edilmiş olan çalışmalardır.

2.2. Geçerlilik Güvenilirlik

Araştırmaların belirlenmesi sürecinde, incelenecek kaynakların, araştırma problemine cevap verecek nitelikte seçilmesine dikkat edilmiştir. Bu aşamada yönlendirici olması amacıyla bir rehber hazırlanarak kullanılmıştır. Güvenirliği sağlayabilmek için araştırma kapsamına alınan çalışmalar doktoralı bir uzman tarafından tekrar kontrol edilmiştir. Öncelikle veriler kodlanmış, temalar oluşturularak yardımcı rehber oluşturulmuştur. Son aşamadan önce kodlama ve temalar düzenlenerek, bulgular oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Veri toplama sırasında detaylara dikkat edilmiş ve mümkün olduğunca çok kayıt tutularak veri kalitesinin önemi dikkate alınmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Veri toplama aşamasında elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz uygulanmıştır. Betimsel analiz; elde edilen verilerin önceden belirlenen temalara uygun olarak ayrıştırıldığı ve birbirlerine bağlı neden sonuç ilişkilerini inceleyen ve açıklayan bilimsel bir yaklaşımdır. Analiz sırasında birtakım kurallara bağlı kalınması esas alınarak, benzer kavram veya olgular ortak başlıklar altında kategorize edilir, okuyucuya faydalı olacak bir biçimde düzenlenip aktarılır. Yani betimsel analiz, yazılı dokümanların içerisinde mevcut problem durumuna ilişkin bilgilerin sistematik hale getirilmesi işlemidir. Bu alışmada, Cohen, Manion ve Morrison’e (2007) göre içerik analizi yapılmış olup, bunlar içerik analizini eldeki yazılı bilgilerin temel içeriklerinin ve içerdikleri mesajların özetlenmesi ve belirtilmesi süreci biçiminde tanımlamışlardır. Ierik analizinin temel amacı Yıldırım ve Şimşek’e (2006) göre, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere erişim olarak son olarak Glbahar ve Alper (2009) ise içerik analizi yoluyla verileri tanımlama ve verilerin içinde saklı gerçekleri ortaya çıkarmanın amaçlandığını belirtmişlerdir.

3. BULGULAR

Araştırmaya dahil edilen çalışmalar, araştırmanın amacına uygun olarak önceden belirlenen başlıkları destekleyecek nitelikte ofis ortamında hazırlanan çizelgeler doğrultusunda sınıflandırılmış olup verilerden elde edilen bulgular aşağıda yer almaktadır.

3.1.Tercih Edilen Paradigmaya Göre Makale ve Tezlerin Dağılımları

Araştırma kapsamına dahil edilen 87 makale ve tez, çalışmalarda temel alınan paradigmaya göre, nitel ve karma yöntemli araştırmaların üniversitelere göre dağılımları göz önüne alınarak Tablo 1'deki gibi sınıflandırılmıştır.

Tablo 1. Temel Aldıkları Paradigmaya Göre Makale ve Tezlerin Dağılımları

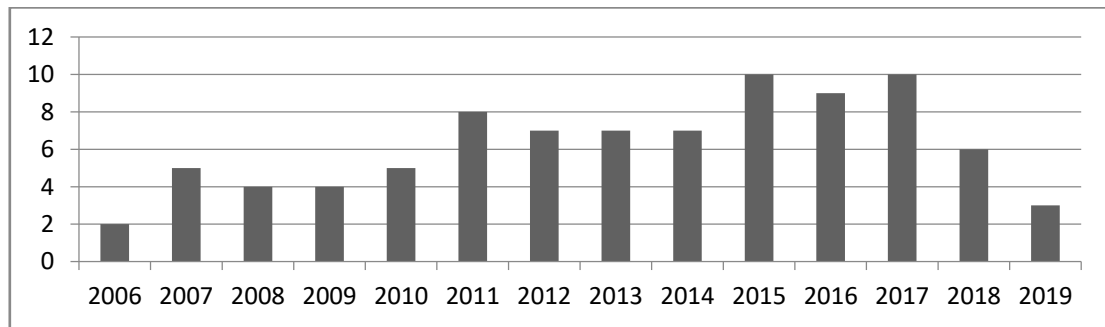
ÜNİVERSİTE (2006-2019)	NİTEL	KARMA	TOPLAM
Abant İzzet Baysal Üniversitesi		1	1
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2		2
Ağrı İbrahim een		1	1
Ahi Evran Üniversitesi	1	2	3
Anadolu Üniversitesi	8	2	10
Ankara Üniversitesi	1		1
Atatürk Üniversitesi	3		3
Balıkesir Üniversitesi	1		1
Bartın Üniversitesi		1	1
Başkent Üniversitesi	1		1
Batman Üniversitesi		1	1
Boğaziçi Üniversitesi	1		1
Bülent Ecevit niversitesi	1		1
anakkale On sekiz Mart Üniversitesi	1		1
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	1	2
Düzce Üniversitesi	1	1	2
Ege Üniversitesi	1		1
Fırat Üniversitesi	1	4	5
Gazi Üniversitesi	5	1	6
Gaziantep Üniversitesi	1		1
Giresun Üniversitesi	1		1
Hacettepe Üniversitesi	12	3	15
Hitit Üniversitesi		1	1
İnönü Üniversitesi	1		1
Kastamonu Üniversitesi	2		2
KT	3	2	5
Marmara Üniversitesi		1	1
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi		1	1
Mersin Üniversitesi	1	1	2
Muğla Üniversitesi	1		1
Mustafa Kemal Üniversitesi		1	1
Necmettin Erbakan Üniversitesi		1	1
ODTÜ	1		1
On dokuz mayıs niversitesi		1	1
Pamukkale Üniversitesi		1	1
Sakarya Üniversitesi	5		5
Trakya Üniversitesi		1	1
Uşak Üniversitesi	1		1
TOPLAM	58	29	87

Sonuçlar Tablo 1’de yer aldığı gibi belirlenmiş olup, nitel çalışmaların karma yapıdaki çalışmalara oranla daha fazla sayıda olduğu görülmektedir. Tablo 1’e bakıldığında 2006-2019 yılları arasında yayınlanmış makale ve tezlerden elde edilen bulgulara göre, nitel paradigmatlı çalışmaların en çok Hacettepe Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilmiş 12 çalışma bulunmuştur. Hacettepe Üniversitesi’nden sonra 2006-2019 yılları arasında en fazla Anadolu Üniversitesi tarafından nitel araştırma yapıldığı görülmektedir. 8 nitel araştırmanın yanında, karma desenli çalışmanın hiç olmadığı görülmektedir. Abant İzzet Baysal, Ahi Evran, Ankara, Balıkesir, Başkent, Boğaziçi, Bülent Ecevit, Dokuz Eylül, Düzce, Ege, Gaziantep, Giresun, İnönü, Mersin, Muğla, Orta Doğu Teknik, Uşak Üniversiteleri kapsamında yayınlanan nitel çalışmaların sayısı 1 olup, aynı zamanda bu üniversiteler tarafından 2006-2019 yılları arasında hazırlanan karma desenli çalışmanın yalnızca Ahi Evran, Mersin, Dokuz Eylül Üniversiteleri’ne ait olduğu görülmektedir. Tablo 1’de de belirtildiği üzere 2006-2019 yılları arasında hazırlanmış ulaşılabilen 29 karma desenli çalışma belirlenmiştir. Bunlardan 4 tanesi Fırat, 3’ü Hacettepe, 2’si Ahi Evran, 2’si Anadolu, 2’si Karadeniz Teknik, 1’i Bartın 1’i Batman, 1’i Dokuz Eylül, 1’i Düzce, 1’i Gazi, 1’i Marmara 1’i, Mehmet Akif 1’i Mustafa Kemal, 1’i On Dokuz Mayıs, 1’i Pamukkale 1’i Hitit 1’i Ağrı 1’i Trakya ve diğer 1 tanesi de Necmettin Erbakan Üniversitelerine aittir. Nitel ve karma desenli araştırmaların üniversitelere göre dağılımı göz önüne alındığında dengeli bir dağılım gözlenmemiştir.

3.2.Yıllara Göre Makale ve Tezlerin Dağılımı

Ulaşılabilen makale ve tezlerin yıllara göre analizine bakıldığında, Tablo 2’ de 2006-2019 yılları arasında eğitim teknolojisi alanında hazırlanmış akademik çalışmalarda en çok sayının 2015, 2017 yıllarına ait olduğu bu yıllara ait akademik çalışmaların sayılarının her yıl için on araştırma olduğu görülmektedir. 2015, 2017 yıllarından sonra en çok akademik çalışmanın yayınlandığı yıl 2016 yılı olarak görülmektedir. 2007, 2012 ve 2014 yıllarında yayınlanan bilimsel makale ve tezlerin sayıları ise 5’tir. En az sayıda çalışmaya sahip olan yıl ise 2006 yılı olup, bu yılda yayınlanan çalışma sayısı 2 olarak bulunmuş olup bu araştırmalar Karadeniz Teknik, Muğla Üniversitelerine’ aittir.

Tablo 2. Yıllara Göre Makale ve Tezlerin Dağılımı

3.3.Konularına Göre Makale ve Tezlerin Dağılımı

Araştırma da nitel ve karma desenli makale ve tezin incelenmesi sonucu, eğitim teknolojisi alanında yapılan çalışmaların konu dağılımları ile sıklıkları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Konularına Göre Makale ve Tezlerin Dağılımı

KONU	SAYI
Mesleki gelişim	14
Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması	6
Makale, yüksek lisans ve doktora tezlerinde güncel eğilimler	5
Bilim ve teknoloji politikaları	3
Çok kullanıcı sanal ortamlar	3
Oyun tabanlı öğrenme	4
BÖTE terminolojisi	5
Mobil öğrenme	2
Programlama	3
Web 2.0	6
Bilgisayar etiği	1
Siber aylıklık	1
Çevrimiçi sosyal ağlar	4
Öğretim programı	4
Bireysel öğrenme ortamları	3
Teknoloji kullanımı	1
Öğretmen profili	3
Bilimsel araştırma yöntemleri	9
Fatih Projesi	4
Dijital Öykü Oluşturma	1
Dijital okuryazarlık düzeyleri	3
Eğitim ve Öğretim teknolojileri konusunda yapılan tezler	1
Eğitimde Dijital Tekn. Kullanımıyla İlgili Bilimsel Çalışmaların Değerlendirilmesi	1
Toplam	87

Elde edilen bulgular neticesinde 2006-2019 yılları arasında eğitim teknolojisi alanında yayınlanmış olan makale ve tezlerin konu dağılımları arasında, en çok paya “mesleki gelişim” konusunun sahip olduğu görülmektedir. İncelenen 14 araştırmanın konusu bu tema altında toplanmaktadır. Araştırmalardan 12 tanesi makale formatında olup, 2 tanesi ise yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Araştırmalar çoğunlukla öğrencilerin alanlarına yönelik duyduğu gelecek kaygıları, mesleklerine ilişkin düşünce ve planları ile mesleki eğitimleri süresince karşılaştıkları problemler gibi alt başlıklardan oluşmaktadır. Bunun yanı sıra alanında çalışan öğretmenlerin örneklem grubu seçildiği araştırmaların varlığı da görülmektedir. Mesleki gelişim konusundan sonra, belirtilen süreçte alana en çok kazandırılan araştırma konusu “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri” kapsamında gerçekleştirilen araştırmalardır. Bu konu başlığı altında yer alan 6 makaleye ulaşılmıştır. Araştırmaların genel amacı, “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerinin öğretmen adayına sağladığı avantaj ve dezavantajlarını, varsa ders içeriği eksiklerini saptamak, uygulama sırasında karşılaşılan sorunlar ile tüm bunların neticesinde çözümler üreterek eğitim kalitesini arttırmak ve nitelikli öğretmenler yetiştirebilmek” olarak özetlenebilir.

3.4.Evren ve Örneklem Göre Çalışmaların Dağılımı

Araştırma kapsamındaki çalışmalar, evren ve örneklem grubunun ilköğretim, yükseköğretim ve öğretmen grupları şeklinde dağılımı göz önüne alınarak sınıflandırılmış olup ayrı ayrı değil toplu olarak değerlendirilmiştir. Tablo 4’te yer alan verilerden elde edilen bulgulara göre, evren ve örneklem grubunun yükseköğretim ’de öğrenimine devam eden öğrenciler olarak belirleyen 55 çalışma olduğu görülmektedir. Bilgisayar öğretmenlerinin evren ve örneklem grubu seçtiği çalışmaların sayısı ise 18 olarak görülmektedir. En az sayıya sahip olan, ilköğretim grubunda ise 5 çalışmanın yer aldığı sonucuna varılmıştır. Bu durum eğitim teknolojisinin yüksek öğretim seviyesinde daha yaygın kullanıldığının bir göstergesi olabilir. Bazı çalışmalarda birden çok evren ve örneklem grubu ile çalışıldığından * ile gösterilerek diğer bölümünde gösterilmiştir.

Tablo 4. Evren Örneklem Göre Çalışmaların Dağılımı

Çalışmaların Evren/Örneklem Grup Öğrenim Seviyeleri	İlköğretim	Yükseköğretim	Bil. Öğretmeni	*Diğer	TOPLAM
Toplam	5	55	18	9	87

3.5.Veritoplama Tekniğine Göre Makale ve Tezlerin Dağılımı

Veri toplama tekniklerine göre elde edilen verilerin dağılımı Tablo 5’te gösterilmektedir. Bazı araştırmalarda birden fazla veri toplama tekniği kullanıldığı, bazı araştırmalarda ise yöntem kısmına yer verilmediği için veri toplama aracına ait veri elde edilememiştir. Bu durum Tablo 5’te “diğer” başlığı altında gösterilmiştir.

Tablo 5. Veri Toplama Tekniğine Göre Makale ve Tezlerin Dağılımı

Veri Toplama Tekniği	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Ağrı İbrahim Çeçen	Ahi Evran Üniversitesi	Anadolu Üniversitesi	Ankara Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi	Balikesir Üniversitesi	Bartın Üniversitesi	Başkent Üniversitesi	Batman Üniversitesi	Boğaziçi Üniversitesi	Bülent Ecevit Üniversitesi	Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi	Dokuz Eylül Üniversitesi	Düzce Üniversitesi	Ege Üniversitesi	Fırat Üniversitesi	Gazi Üniversitesi
Form					2		1	1	1				1					2	
Görüşme					5	1	2			1				1	2	1		2	
Doküman/Arşiv			1	1							1		1	1			1		1
Test				1															
Anket/Ölçek	1	1		1	1	1		1							1	1		3	1
Gözlem				1	1				1					1					1
Günlük				1															
*Diğer		2			3							1				1		1	3

Veri Toplama Tekniği	Gaziantep Üniversitesi	Giresun Üniversitesi	Hacettepe Üniversitesi	Hitit Üniversitesi	İnönü Üniversitesi	Kastamonu Üniversitesi	KTÜ	Marmara Üniversitesi	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Mersin Üniversitesi	Muğla Üniversitesi	Mustafa Kemal Üniversitesi	Necmettin Erbakan Üniversitesi	ODTÜ	On dokuz mayıs Üniversitesi	Pamukkale Üniversitesi	Sakarya Üniversitesi	Trakya Üniversitesi	Uşak Üniversitesi	TOPLAM
Form		1	6	1		1	1	1		1		1	1				1		1	24
Görüşme			4		1		3			1			1				2			27
Doküman/Arşiv	1		3	1		1	1							1			1			16
Test			1										1							3
Anket/Ölçek			3				3		1	1	1	1	1		1	1	1	1		27
Gözlem			2				1						1							9
Günlük			1				1													3
*Diğer			5				1						1							18

Tablo 5'e bakıldığında en çok kullanılan veri toplama teknikleri sırasıyla, görüşme, form, doküman/arşiv, gözlem, anket, ölçek, rapor, program, günlük, zihin haritası, test ve envanter olarak belirtilmiştir. Bu tekniklerden veri toplamada en çok kullanılan görüşme tekniği olup, toplam sayısı 27 olarak bulunmuştur. Form, doküman/arşiv incelemesi ve gözlem tekniklerinin 42 araştırmada veri toplama tekniği olarak kullanıldığı görülmektedir. Anket kullanımı 18 araştırmada yer almıştır. 18 araştırmada ise veri toplama sürecine dair herhangi bir veriye yer vermediği tespit edilmiştir.

4.SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye'de Eğitim teknolojisi alanında 2006-2019 yılları arasında yayınlanan nitel ve karma makale ve tezlerin ele alındığı bu araştırmada, nitel ve karma araştırmaların alan yazında ne ölçüde yer edindiğini tespit etmenin yanında, bu çalışmalarda nitel ve karma yöntemli araştırmaların gerçekleşme sıklıklarına dikkat çekmek hedeflenmiştir. Alanda son on dört yılda akademik çalışmalarda geline nokta dikkat çekilmektedir. Bu çerçevede, çalışmaların eğitim teknolojisinde güncel eğilimlerin ve mevcut eksikliklerin saptanması durumu, çalışmada alt problem olarak düşünülmekte ve öngörülmektedir.

Alanda yayınlanmış tez ve makalelerin yıllara göre dağılımında 2006 yılından bu yana en yüksek rakama 2015-2017 yılında ulaşılmış olup, 2015-2017 yıllarında tespit edilen nitel ve karma araştırma sayısı 10'dur. Bilişim teknolojilerinin her geçen gün kendini yenileyen dinamikte olduğunu göz önüne aldığımızda, literatürde de aynı dinamiği yakalama gerekliliği doğmaktadır. Bu gerekliliklerin başında, bilişim teknolojilerinin gelişmelerini topluma kazandırmak, var olanın üzerine topluma faydalı yeni bilgiler ekleyebilmek, yenilikler ortaya koymak, güncel sosyal ve teknolojik eğilimleri takip edebilmek gibi birçok etken gelmektedir.

Son on dört yıl içerisinde, BTE alanının konularına göre dağılımı yapılan makale ve tezlerde ağırlıklı olarak “mesleki gelişim” ile “okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması, terminoloji, bilimsel araştırma, fatih projesi” üzerinde çalışmalar yapıldığı gözlemlenmektedir. Meslek seçiminde tereddüt yaşayan veya öğrenim grdğu mesleğe ait bilincinde hala muğlaklık bulunan bireyler olduğu dşnldğunde, mesleki gelişimi konu alan çalışmalar, bireyin alana ve geleceğe yönelik kaygı ve soru işaretlerini yok edici bir tutuma sahip olunması açısından önemli bir konuma ve öneme sahip bulunmaktadırlar.

Son on dört yıl içerisinde, alanda yapılan araştırmaların evren ve örneklem grupları analiz edildiğinde; ilköğretim ğrencilerinin hedef kitle kabul edildiği yalnızca beş araştırma gerçekleştirildiği görülmektedir. İlköğretim ğrencilerinin algı düzeylerinin öğrenme ve üretmeye açık olduğu bu dönemlerinde, eğitim teknolojilerinin bireylerin toplumsal hayatlarına ne gibi katkılar sağlayacağı araştırılmalıdır. Bu süreç içinde, hedef kitle odaklı yaratıcı ve üretken projeler geliştirilmesi ğretim tasarımı ve teknolojileri alanında, uygun modellerle sağlanması bir gereksinim olarak öngörülmektedir. Bu sayede ilköğretim ğrencilerinin kaygı düzeylerine olumlu etki sağlayabilecek çözüm odaklı projeler geliştirilebilir ve ileriye dönük nitelikli bireyler yetiştirmede eğitsel ve toplumsal olarak güvenilir adımlar atılabilir olacaktır.

KAYNAKLAR

- Altricher, Herbert, Feldman, Allan, Posch, Peter ve Somekh, Bridget. (2000). *Teachers Investigate Their Work: An İntroduction To Methods of Action Research*, Routledge: New York.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Yıldırım, E., & Bayraktaroğlu, S. (2002). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı (2.Baskı)*, Sakarya Kit. Sakarya.
- Baki, A., & Gökçek, T. (2012). *Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1).
- Beycioğlu, K. (2012), ğretmen ve Yöneticilerin ğretmen Liderliğine İlişkin Görüşleri Bir Karma Yöntem alışması, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 198-199.
- Bülbül, T. (2012), *Yükseköğretimde Okul Terki Nedenler ve çözümler Eğitim ve Bilim*.
- Büyüköztürk, ř., Kılıç akmak, E., Akgün, . E., Karadeniz, ř., & Demirel, F. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (19. baskı)*, Pegem Akademi, Ankara.
- Charmaz, K. (2011). *Grounded Theory Methods in Social Justice Research. The Sage Handbook Of Qualitative Research*, 4, 359-380.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (2nd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

- Creswell, J.W. (2006). Understanding Mixed Methods Research, (Chapter 1). http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf Erişim tarihi, 05 Ocak 2020.
- Creswell, J., & Plano Clark, V. L. (2007). Understanding mixed methods research. In J. Creswell (Ed.), *Designing and conducting mixed methods research* (pp. 1-19). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J. W. (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, And Mixed Methods Approaches*. New York: Sage.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). New York, NY: Routledge
- Green, J. C., Krayder, H., & Mayer, E. (2005). Combining qualitative and quantitative methods in social inquiry. In B. Somekh & C. Lewin (Eds.), *Research methods in the social sciences* (pp. 275-282). London: Sage.
- Greenwood J.Davydd ve Levin,Morten. (2007). *Introduction to action research: social research for social change*. (2. edition). USA: Sage Publications.
- Gölbahar, Y. ve Alper, A. (2009). Öğretim teknolojileri alanında yapılan araştırmalar konusunda bir içerik analizi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 93-111.
- Holloway, I., & Wheeler, S. (1996). *Qualitative research for nurses*. Oxford: Blackwell Science Ltd.
- Johnson, B. ve Onwuegbuzie, A. (2004). Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time Has Come. *Educational Researcher*, 33 (7), s.14-26
- Johnson, B., & Turner, L. A. (2003). Data collection strategies in mixed methods research. In A.Tashakkori & C. Teddlie (Eds.), *Handbook of mixed methods in social and behavioral research* (pp. 297-319). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Karataş, Z. (2017). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişimi: Nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-86.
- Leech, N. L., & Onwuegbuzie, A. J. (2009). A typology of mixed methods research designs. *Quality and Quantity*, 43, 265-275.
- Maxwell, J. (1992). Understanding and validity in qualitative research. *Harvard educational review*, 62(3), 279-301.
- Mays, N., & Pope, C. (2000). Qualitative research in health care, assessing quality in qualitative research. *BMJ*, 320, 50-52.
- Mertens, D. M. (2014). *Research And Evaluation in Education And Psychology: Integrating Diversity With Quantitative, Qualitative, And Mixed Methods*. New York: Sage.
- Onwuegbuzie, A. J., & Leech, N.L. (2007). A Call for qualitative power analyses. *Quality & Quantity*, 41, 105-121.
- Rubin, A. & Babbie, E. R. (2016). *Empowerment Series: Research Methods For Social Work*. Boston: Cengage Learning.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches*. Applied Social Research Methods Series (Vol.46). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6.baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma*. (6. Baskı). Seçkin Yayınları: Ankara.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6-9.Baskı), Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2010). Nitel Araştırmalarda Niteliği Arttırma. *İlköğretim Online*, 82

EXTENDED ABSTRACT

Research is the process of solving the problem systemically, systematically and in the light of science. It will not always be possible to create a hypothesis in the field of education and training, and even in many branches of social sciences, to define dependent and independent variables and to reach a generalizable result that has been proven in this direction and to give the results obtained on individuals with different cognitive styles in the general and educational process. Media, media, cognition, motivation, instructional design, and psychology research have emerged as elements that affect or even determine the findings in educational technology. The applicability of the theories and facts obtained as a result of qualitative research to daily life is one of the biggest advantages of qualitative research.

The purpose of this research is to reveal the analysis of qualitative and mixed method studies prepared in the last fourteen years in the field of Computer and Instructional Technologies Education. Based on the purpose of the research, the point reached in academic studies in the last four years in educational technology and current trends and research topics in this context have been investigated as sub-problems. Research by the scope of many of Turkey's leading universities (2006-2019) published between years are methodically create qualitative and mixed research articles and theses. The articles and theses using qualitative research methods and mixed research method studies that have increased rapidly since the late nineties were accessed as a result of scanning from national databases and examined thematically. The study population in Turkey, Computer Education and Instructional Technology (CEIT) has published articles in the field of qualitative and mixed-paradigm and should have a thesis. The sample of the study Computer Education and Instructional Technology in Turkey between the years 2006-2019, has been published in the Education area can be reached only qualitative and mixed-paradigm should constitute 87 articles and theses. In this study, qualitative research patterns were used and the data were obtained through document analysis, and they were evaluated in the descriptive analysis process and kept for validity and reliability study.

According to the paradigm based on the 87 articles and theses included in the research, the distribution of qualitative and mixed-method researches by universities is shown in Table 1. As a result of the examination of the qualitative articles and theses included in the research sample, their distribution by years is given in Table 2. Briefly, the distribution of articles and theses according to their subjects, distribution of articles and theses according to the research design, distribution of the studies according to the selected target group, distribution of articles and theses according to the data collection technique are given in tables 3, 4, 5 and 6 respectively. According to the findings obtained from the articles and theses, it was found that the qualitative and mixed studies that were available were carried out within thirty-eight different universities, and for this purpose, eighty seven articles and theses were examined through national databases.

Within the scope of the research, it was determined that qualitative research methods were more than eighty-seven articles and theses compared to mixed researches. Theses and articles are divided into sub-titles in terms of qualitative and mixed patterns based on paradigms, subject distributions, distribution by years, research models used, statistical techniques, universe and sample groups, data collection tools and expression of the research problem and analyzed, the results obtained are discussed. In this process, it has been pointed out as a necessity to develop projects and provide them with appropriate models in the field of instructional design and technologies.